

Människohandel för sexuella ändamål

Hur arbetar en frivilligorganisation med prostituerade kvinnor?

En intervjustudie utifrån tre yrkesverksammas perspektiv

Författare: Camilla Glans & Märta Palmqvist
Handledare: Alexander Platon

Sammanfattning

Syftet med detta fördjupningsarbete är att undersöka hur en frivilligorganisation arbetar med utsatta människor som befinner sig i människohandel för sexuella ändamål. Fokus grundar sig i hur verksamhetens arbete ser ut och vilka svårigheter de kan ställas inför.

Organisationen arbetar med att hjälpa olika utsatta människor som hamnat i prostitution. I denna studie har en avgränsning gjorts till att endast undersöka insatser och samverkan mellan olika verksamheter som arbetar med kvinnor i Malmö stad. Studien belyser olika områden i arbetet och även vilket stöd som erbjuds för de kvinnor de möter. Organisationens arbete jämförs med en kommunal verksamhet samt en myndighet. I arbetet har den kvalitativa metoden med semistrukturerade intervjuer använts. Denna metod innebär att det finns möjlighet att kunna ställa ledande frågor och därmed få en djupare inblick i ämnet och besvara syfte och frågeställning. Under en intervju finns det möjlighet att bli mer personlig och respondenten kan svara utifrån önskemål och erfarenhet. Frågeställningen som arbetet utgått ifrån är, *Hur arbetar en frivilligorganisation med prostituerade kvinnor?* Resultatet som studien har kommit fram till är att frivilligorganisationen erbjuder skydd och stöd i den utsatta kvinnans situation. Kvinnan kan också få hjälp med myndighetskontakter i olika ärenden. Studien visar även att frivilligorganisationen är beroende av att samarbeta med andra organisationer och myndigheter. Det krävs resurser och kunskap för att kunna göra ett bra och effektivt arbete. Resultatet visar att prostitution till stor del beror på fattigdom och utsatthet.

Tack

Vi vill tacka samtliga respondenter som har deltagit i vårt fördjupningsarbete. Ni har tillsammans bidragit med er kunskap och erfarenhet kring hur ni jobbar med prostitution och vilken insats ni gör. Utan er medverkan hade arbetet inte blivit genomförbart på samma sätt och inte lika kvalitativt för oss.

Vi vill även tacka vår handledare Alexander Platon och kurskamrater som har ingått i vår handledningsgrupp för intressanta diskussioner och vägledning som har bidragit till utveckling av arbetet.

Albins Folkhögskola, 2021

Camilla Glans & Märta Palmqvist

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Organisationens målgrupp	5
1.2 Verksamhetens insatser	6
1.3 Begreppsdefinitioner	6
1.4 Tidigare forskning	7
1.5 Lagar	8
2. Syfte och frågeställning	9
3. Metod	9
3.1 Tillvägagångssätt att hitta respondenter	10
3.2 Genomförande av intervjuer	10
3.3 Respondenter	11
3.4 Etiska aspekter	11
3.5 Samtycke	12
4. Resultat	12
5. Analys och diskussion	15
5.1 Resultat och tidigare presenterad forskning	15
5.2 Diskussion	15
5.3 Reflektioner metodval och fortsatt forskning	17
5.4 Slutsats	18
Referenslista	19
Rapporter	19
Litteratur	20
Elektroniska sidor	20
Intervjuformulär Bilaga 1	22
Informantbrev Bilaga 2	23
Samtyckesblankett Bilaga 3	24

1. Inledning

Idag är tjänster för sexuella ändamål den vanligaste formen av människohandel i Sverige. Människohandel är den tredje största vinstdrivande verksamheten inom organiserad brottslighet (Regeringen 2010, s.15). Det finns ett stort mörkertal gällande antalet som faller offer för prostitution. Detta blir ett hinder mot social jämlikhet och ett brott mot mänskliga rättigheter (Brå 2011, s.41). Anledningen är bland annat att de utsatta kvinnorna undviker att ta kontakt med myndigheter då de är rädda och har bristande kännedom om sina rättigheter (Socialdepartementet 2018, s.7). Samhället ställs inför en svår problematik då ett ständigt förebyggande och effektiviserat arbete behövs för att minska efterfrågan på att bedriva verksamheter som sysslar med tjänster av sexuella ändamål (ibid). Detta arbete bedrivs på politiskt håll, av socialtjänsten och andra myndigheter samt olika organisationer runt om i landet.

Historiskt sett har sexförsäljning övervägande skett på gatan av svenskfödda missbrukande kvinnor. Det har skett en stor förändring vilken målgrupp som blir utsatt för prostitution och majoriteten består av kvinnor från andra länder. Idag sker försäljning av sex mestadels via olika forum på Internet, till exempel sexannonser. Detta innebär en stor tillgänglighet och efterfrågan ökar (Polismyndigheten 2018, s.14-15). Försäljning av sex sker i stor utsträckning också på lägenhetsbordeller och massagesalonger (Länsstyrelsen 2020, s.6).

NMT, *nationellt metodstöd*, ingår i Jämställdhetsmyndigheten och fungerar som ett stöd för kommuner, myndigheter och frivilligorganisationer i ärenden som rör prostitution och alla former av människohandel (Jämställdhetsmyndigheten 2019, s.2); (Brå 2011, s.24). Malmö stad har ett samarbete med Jämställdhetsmyndigheten och har två regionkoordinatorer som arbetar med människohandel. En regionkoordinatorers arbete är att informera brottsutsatta om deras rättigheter samt ha kontakt med socialtjänsten och andra myndigheter till exempel Polisen och Migrationsverket (Malmö 2021). Malmö stad har en kommunal verksamhet för personer som köper, säljer eller skadar sig med sex på olika sätt. Man erbjuder även stöd till de som är utsatta för människohandel (ibid).

Denna studie inriktar sig på hur en frivilligorganisation arbetar med kvinnor i prostitution. Organisationens riktiga namn har bytts ut till namnet Andrea på grund av sekretessen. Verksamhetens mål är att hjälpa prostituerade kvinnor och de kvinnorna de möter ska få möjlighet att förändra sin livssituation. Personalen jobbar aktivt med att stärka kvinnornas

egna självbild och informera dem om deras rättigheter (Andrea 2021). I studien beskrivs vilka svårigheter och utmaningar en organisation kan ställas inför. Utifrån vald metod har jämförelser gjorts mellan hur Andrea, en kommunal verksamhet samt en myndighet kan arbeta. Studien redogör för Andreas dagliga arbete och hur deras insatser hjälper utsatta kvinnors liv. Studien förklarar även hur prostituerade kvinnors liv påverkas och vilka problem samhället ställs inför. Under resultatet sammanställs om frågeställningen har kunnat besvaras samt vem eller vilka personer som bär det yttersta ansvaret för det förebyggande arbetet av människohandel för sexuella ändamål och prostitution.

1.1 Organisationens målgrupp

Många kvinnor som befinner sig i prostitution och människohandel har antingen kommit till Sverige på egen hand men kan även ha blivit bortförda eller lurade hit. Majoriteten av de kvinnor Andrea hjälper kommer främst från Rumänien och Nigeria. De Rumänska kvinnorna är ofta väldigt fattiga och prostitution är en möjlighet att tjäna pengar som de sedan kan skicka hem till sin familj. De Nigerianska kvinnorna kommer ofta hit för att de blivit hitlurade, de tror att en flytt ska innebära ett stabilt jobb och ett nytt liv i Sverige. Ofta har de blivit förda till Italien som första land och sedan flytt till Sverige. Många kvinnor vågar inte söka hjälp hos myndigheter på grund av risken att bli tillbakaskickade till sitt hemland (Andrea 2020); (Polismyndigheten 2018, s.18); (Brå 2011, s.19).

Kvinnorna som faller offer för prostitution kommer ofta från traumatiska uppväxtförhållanden med missbruksproblem och våld. Dessa kvinnorna har ofta en negativ självbild vilket ökar risken att hamna i destruktiva relationer där psykiskt och fysiskt våld är förekommande. Prostituerade kvinnor kan bli utsatta för sexuella övergrepp och misshandel av kunder men även en kvinnas partner kan vara den personen som är skyldig till att en kvinna blir tvingad till att sälja sex. Det är vanligt förekommande att kvinnan har skulder till sin partner. Dessa förväntas betalas tillbaka till honom. Tjänar en kvinna höga summor på olika sexuella tjänster innebär detta att partnern inte själv behöver arbeta lika mycket. Det blir därmed en ekonomisk vinst för honom (Brå 2011, s.22); (Andrea 2020).

1.2 Verksamhetens insatser

Andrea hjälper kvinnor som utnyttjats i prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Idén om att starta verksamheten var att ägarna såg ett ökat behov av att hjälpa

prostituerade och att myndigheternas arbete inte var tillräckligt. De bedriver ett skyddat boende för dem som behöver stöd eller skydd. Ekonomiskt kan Andrea stå för placeringen om inte socialtjänsten kan eller avslår placeringen/insatsen. En stor del av arbetet innebär uppsökande verksamhet. Detta arbete sker i gatumiljöer och på massagesalonger som är en stor del av prostitutionen i Malmö. En viktig del i det uppsökande arbetet genomförs via Internet. Personalen kommer då i kontakt med kvinnor via olika sajter och forum där sexannonser finns. Annonserna kan vara dolda men också märkbart synliga med syftet att sälja sex. Vid en första kontakt med en kvinna berättar personalen om deras verksamhet och att hjälp finns men att det alltid är frivilligt om kvinnan önskar ha vidare kontakt eller ej.

Andrea erbjuder samtal, praktiskt stöd, motivation och ger kvinnorna kunskap om hur de kan lämna prostitutionen om de själva vill. Exempel på insatser organisationen erbjuder är att hjälpa kvinnorna med kontakter till myndigheter, hjälp med annan juridisk rådgivning eller att göra polisanmälan. I samverkan med två advokatbyråer kan organisationen erbjuda stöd och svar i olika rättsprocesser. Kvinnorna behöver ej själva stå för några ekonomiska kostnader gällande rådgivningen. Andrea har även mycket samarbete med Centrum för sexuell hälsa, kvinnokliniker och mödravården (Andrea 2020).

1.3 Begreppsdefinitioner

I detta arbete benämns vid flera tillfällen vissa ord som i denna underrubrik definieras. Definitionen av prostitution kallas den verksamhet där en eller flera personer köper eller säljer sexuella tjänster vanligen ekonomisk (Regeringen 2020, s.14-15); (Länsstyrelsen 2020, s.7); (Brå 2010, s.16). Ordet prostitution kommer från latinets pro-stituere, som betyder ”att offentligt ställa ut”. Att ställas ut till allmänhetens beskådande och att vara beredd på att granskas. Prostitution kan därmed förklaras med att inte endast en kvinnas kropp kan säljas utan att hela människovärdet är till salu (Talita 2021).

Definitionen av människohandel innefattar olika händelser. Det kan vara att rekrytera, transportera, föra över eller ta emot en person som avses utnyttjas sexuellt. Detta kan ske genom våld, hot, tvång och kidnappning för att kunna kontrollera en annan människas kropp (Människohandel 2021).

I arbetet benämns även ordet sexuell exploatering vilket är ett samlat begrepp för alla former av sexuellt utnyttjande. Brotten kan till exempel innebära:

- människohandel för sexuella ändamål
- köp av sexuell tjänst
- framställning, innehav eller spridning som dokumenterar sexuella övergrepp mot barn
- groomingbrott, det vill säga när en vuxen har ett syfte att begå sexuella övergrepp mot ett barn (Alltid sedd 2021).

1.4 Tidigare forskning

Ojämlika villkor kommer uppstå i en människas liv i olika sammanhang och dessa villkor kan bland annat vara kön, etnicitet och yrke (Abercrombie 2006, s.45). Forskare poängterar att det är viktigt att synliggöra olika former av våld inom människohandel. Prostitution i samband med våld kan vara fysiskt eller sexuellt våld. Sexuellt våld innebär handlingar som den prostituerade kvinnan inte har samtycke till. De prostituerade kvinnorna utsätts inte av diskriminering endast på grund av sitt kön. Även klass, sexualitet, funktionalitet, ålder och nationalitet kan avgöra vem som blir utsatt för prostitution (Genväg till forskning 2020, avsnitt 12).

Då kvinnorna ofta kommer från fattiga länder där det råder arbetslöshet och olika former av ojämlikhet utnyttjar förövarna offrens utsatta socioekonomiska situation. Mestadels transporterats och rekryteras de utsatta kvinnorna runt om i landet för att senare exploateras på olika sätt (Socialdepartementet 2018, s.7).

Det som försvårar åtgärderna är att de som blir utsatta sällan själva anmäler till polisen. Det är sällan den prostituerade anmäler sina kunder och det är ovanligt att den som är utsatt för människohandel anmäler dem som är ansvariga (Brå 2010, s.8).

Månsson och Larsson fick år 1975 i uppdrag att bedriva fältarbete i olika krogmiljöer detta efter att socialförvaltningen, polisen, åklagarmyndigheten, lokala skattemyndigheten och länsstyrelsen beslutat att utreda olika verksamheter. Arbetet ledde till en bok som heter *Svarta affärer*. Samhällsdebatten kring ämnet ändrades när rapporten kom. Rapporten visade att prostitutionen hade ökat med flera 100% under 10 år. 1977 tillsatte en hårt pressad regering den första statliga utredningen om prostitution i modern tid. Efter avslutad rapport visade delar av resultatet att prostitution existerar i stor utsträckning på grund av sociala missförhållanden (Månsson 2018, s.24-31).

Fältarbetets resultat visade även betydelsen med socialtjänstens arbete och hur det påverkar om en kvinna ska kunna lämna prostitutionen eller ej. Resultatet visade också att risken för återfall minskar om kvinnan erbjuds hjälp och om det finns bra resurser (Månsson 2018, s.39-40).

Grunden till prostitution är fattigdom, otillräckliga försörjningsmöjligheter, okunskap och brist på utbildning i ursprungsländerna. Majoriteten av kvinnorna drömmer om en egen inkomst och ett bättre liv än i sitt hemland (Månsson 2018, s.45).

Sexköpslagen garanterar inte något automatiskt skydd mot våldet som kvinnor utsätts för. Kritiker hävdar att skyddet har blivit sämre samt att otryggheten ökat. Det finns de som påstår att polisens ökade arbete i miljön och områden där sexköp sker har skapat större trygghet. Tillkomsten av sexköpslagen kan däremot innebära att samhället har förstått betydelsen av maktordningen. Straffet för den som köper sexuella tjänster är oftast böter och konsekvenserna blir i slutändan inte så stora för den som brutit mot sexköpslagen. Påföljden av ett sexköp blir därmed inte så stora för köparen och böter är en enkel utväg. Sexköparens attityd gentemot handlingen är irrelevant och tas ej på allvar i jämförelse med att betala böter som anses värre i de flesta fall (Månsson 2018, s.320-321).

1.5 Lagar

“Den som mot ersättning skaffar sig en tillfällig sexuell förbindelse, döms - om inte gärningen är belagd med straff enligt brottsbalken - för köp av sexuella tjänster till böter eller fängelse i högst sex månader.

För försök döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken (Riksdagen 2020).

11 § Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, skaffar sig en tillfällig sexuell förbindelse mot ersättning, döms för köp av sexuell tjänst till böter eller fängelse i högst ett år.

Vad som sägs i första stycket gäller även om ersättningen har utlovats eller getts av någon annan. Lag (2011:517).

12 § Den som främjar eller på ett otillbörligt sätt ekonomiskt utnyttjar att en person har tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning, döms för koppleri till fängelse i högst fyra år.

Om en person som med nyttjanderätt har upplåtit en lägenhet får veta att lägenheten helt eller till väsentlig del används för tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning och inte gör vad som skäligen kan begäras för att få upplåtelsen att upphöra, ska han eller hon, om verksamheten fortsätter eller återupptas i lägenheten, anses ha främjat verksamheten och dömas till ansvar enligt första stycket.

Är brott som avses i första eller andra stycket att anse som grovt, döms för grovt koppleri till fängelse i lägst två och högst tio år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om brottet avsett en verksamhet som bedrivits i större omfattning, medfört betydande vinning eller inneburit ett hänsynslöst utnyttjande av annan.

Lag (2018:601)“ (Riksdagen 2021).

Sedan 1999 är det förbjudet i Sverige att mot ersättning köpa sexuella handlingar. Sexköpslagen i Sverige grundar sig i att lägga skulden där den hör hemma. Det vill säga att skulden ligger hos den som köper sex och inte den som säljer och redan befinner sig i ett utsatt läge. Staten vill värna om och skydda personers rättigheter (Andrea 2020) (Socialdepartementet 2018).

2. Syfte och frågeställning

Syfte med studien är att undersöka hur arbetet med prostitution ser ut utifrån respondenternas yrkesroll. Genom att studera både aktuell men även tidigare gjord forskning kan den jämföras med de yrkesverksamma respondenternas arbete. Samt om resultatet visar sig vara samma eller annorlunda. Syfte med frågeställningen är att ta reda på följande:

Hur arbetar en frivilligorganisation med prostituerade kvinnor?

3. Metod

En kvalitativ metod var bäst lämpad till denna studie då studien syftar att undersöka tre anställda personer inom olika verksamheter och genom en kvalitativ metod besvaras syfte och frågeställning. En semistrukturerad intervju har fördelen att intervjuaren ges möjlighet att utveckla frågor på sitt eget sätt, detta med hjälp av respondentens upplevelser och erfarenheter om det specifika ämnet (Bryman 2018, s.23). Görs en kvalitativ intervju beskriver den ett specifikt ämne från flera olika perspektiv (Lantz 2007, s.17). Data som samlas in för en kvalitativ analys blir mer omfattande än hur frågorna ställs från början (Alvesson 2017, s.56). Intervjuerna har genomförts av två personer och detta kallas

panelintervju. Kylén (2004) beskriver att vid en panelintervju är det flera intervjuare och en respondent som deltar. Tanken med detta är att kunna förstå mer ingående vad som sägs av respondenten. Intervjuarna kan komplettera varandra och använda sina respektive specialområden.

3.1 Tillvägagångssätt att hitta respondenter

Innan studien påbörjades fanns det kännedom hos skribenterna kring vald frivilligorganisationens arbete. Denna bakgrundsinformation underlättade processen av studien och i kontakten med de anställda. De var behjälpliga och har tidigare erfarenheter av att studenter skriver om deras organisation. De andra två respondenterna till intervjuerna kontaktades via mejl då tillgång till deras kontaktuppgifter fanns. Det var problematiskt att hitta respondenter som skulle ha tid och möjlighet att medverka i en intervju och sju personer från olika myndigheter kontaktades innan respondent två valde att tacka ja. Vid kontakt både via telefon och mejl uppmärksammades att en stor anledning varför många valde att tacka nej till en intervju var på grund av sekretessen i deras arbete. Tillfrågade personer som valde att tacka ja till intervju fick ett informantbrev via mejl, hur intervjun skulle gå till och arbetets syfte och frågeställning. Även ett påminnelsemejl har skickats ut till samtliga respondenter om datum och tid.

Då endast tre respondenter har intervjuats blir inte validiteten så hög. Validitet innebär exempelvis hur en studie kan mätas utifrån relevansen. För att få ett tydligare resultat och fler perspektiv hade fler intervjuer behövts och då hade även studien blivit mer omfattande. Under arbetets gång har det framkommit en annan frivilligorganisation som hade varit intressant att ha med som respondent. Då tiden och arbetets omfattning varit begränsad valdes vidare studier av denna organisationen bort. Intervjufrågorna hade en stor bredd samt gav möjlighet för respondenterna att ge utförliga svar. Svaren på frågorna var delvis ganska likvärdiga, vilket gör det möjligt att se en röd tråd genom organisationens arbete i jämförelse med de andra två respondenterna.

3.2 Genomförande av intervjuer

Utifrån rådande situation med Covid19 och pandemi erbjöds respondenterna att genomföra intervjun via telefon eller Zoommöte. Samtliga tre personer tackade ja till ett Zoommöte som de blev inbjudna till via mejl. Innan intervjun hade respondenterna fått ta del av informantbrevet samt skriva på en samtyckesblankett att de godkände att delta i intervjun.

Länken till Zoommötet skickades ut strax innan intervjun skulle äga rum till respektive mejladress. Respondenterna var tillgängliga samma datum för intervjuer så alla tre intervjuer skedde samma dag.

3.3 Respondenter

Respondenterna bestod av två kvinnor och en man som varit verksamma inom detta område under flera år. Alla tre har relevant utbildning och kunskap i området de jobbar med idag och har olika ansvar inom respektive yrke. Då respondenterna har olika bakgrund och tjänst har skillnader kunnat jämföras i resultatet och ämnet prostitution är en stor del som rör deras arbete. Syftet med att intervjua tre olika yrkesverksamma personer är att få ett brett perspektiv samt ha möjlighet att undersöka deras syn, erfarenhet och kunskap. Respondent ett arbetar som regionkoordinator i en kommunal verksamhet som har ansvar för människohandel och prostitution. Under denna intervju deltog även en nyanställd kollega till henne. Respondent två arbetar som poliskommissarie och sektionschef över organiserad brottslighet med bland annat prostitution och människohandel. Respondent tre arbetar som behandlingspedagog på Andrea.

3.4 Etiska aspekter

Samtycke, konfidentialitet och sanningsenlig rapportering är viktiga delar vid en intervju eller forskning samt att skribenterna inte får påverka eller vara kritiska mot respondenten (Alvesson 2018, s.165). I denna studien har anonymisering använts och tagits hänsyn till när intervjuer har genomförts. Anonymisering innebär således att arbetet inte kan kopplas till respondenterna som enskilda personer. Respondenterna fick ta del av information om studien, fick tid att fundera över sitt medverkande, gavs information att medverkan är frivillig och kunde avbrytas utan anledning. Respondenterna gav samtycke till deltagande hur materialet hanteras av oss och används i studien. Organisationens riktiga namn har tagits bort och istället används namnet Andrea när organisationen beskrivs eller refereras. Detta har gjorts för att inte studien ska härledas till varken personalen eller kvinnorna de möter. Respondenterna till intervjuerna har valts ut till endast yrkesverksamma personer som har erfarenhet av att arbeta med prostitution, och i denna studie har inte utsatta kvinnor intervjuats. Under intervjuerna har det inte diskuterats enskilda personer eller fall.

3.5 Samtycke

Intervjuerna har genomförts via onlinemöte via webbprogrammet Zoom och tiden har varit ca 60 minuter per intervju. Samtliga respondenter har godkänt att intervjun använts som material till en studie samt att den spelats in på en ljudfil på en telefon. Efter avslutad studie har inspelningarna från alla tre intervjuer tagits bort. I samtyckesblanketten framgår det att informationen inte kan härledas till dem som person eller verksamhet.

4. Resultat

Under resultatet kommer det samlade materialet från intervjuerna presenteras och redovisas utifrån syfte och frågeställning. Intervjufrågornas första del beskriver respondenternas bakgrund, formell utbildning och antal år inom yrket. Bryman nämner olika viktiga aspekter vid en semistrukturerad intervju, en viktig del är bakgrundsfakta om respondenten för att få en bredare bild och kunna se svaren utifrån ett sammanhang (Bryman 2018, s.566).

Respondenterna har olika lång yrkeserfarenhet och även olika utbildningsbakgrunder men det som är gemensamt för respondenterna är att de arbetar med frågor som rör människohandel för sexuella ändamål. Samtliga respondenter använder sig av termen människohandel för sexuella ändamål under intervjuerna.

Respondenterna beskriver att prostitution leder till konsekvenser både för kvinnan och samhället. Arbetsvillkoren som kvinnorna behöver acceptera och finna sig i är en miljö i misär och en stressad tillvaro. Kvinnorna utnyttjas arbetsmässigt och ekonomiskt och ska vara tillgängliga för kunderna när det behövs, tjugofyra timmar om dygnet. Detta innebär psykisk och fysisk stress då kraven är höga och de måste ställa upp och leverera. Respondent två beskriver att sämre arbetsvillkor även kan drabba till exempel transportörerna inom ligorna och hur snabbt deras tjänster är utbytbara. Cheferna över ligorna är de som har makten och bestämmer hur allt ska vara uppbyggt samt hur pengarna ska fördelas. Inom organiserad människohandel ryms både sexualbrott och ekonomisk brottslighet med svarta pengar i omlopp. Ligorna som bedriver människohandel blir allt fler och vinsterna blir stora och lättförtjänta. Respondenterna kan inte uppge exakta siffror på vinster ligorna tjänar på att bedriva människohandel för sexuella ändamål.

Enligt samtliga respondenter finns det en efterfråga att sälja andra människor. De uppger även att prostitution till stor del beror på kvinnors fattigdom och deras utsatthet. Svårigheter en verksamhet eller en organisation ställs inför kan bland annat vara långa handläggningstider

och att få de utsatta kvinnorna att berätta vad de varit med om. För att en utredning ska kunna fullföljas är det viktigt att de vågar berätta sanningen.

Respondent tre beskriver att hon ser svårigheter i myndigheternas arbete mycket på grund av att det saknas resurser och att myndigheterna har ett annat arbetssystem att förhålla sig till.

Hon menar även att polisen måste bli bättre på att ge stöd och skydd till de utsatta.

Respondent ett pratar också om vilket stöd de utsatta kan få, vad sjukvården kan göra och att en kompetenshöjning behöver ske vad gäller sexuellt överförbara sjukdomar, traumasamtal osv.

“Människohandel är en väldigt komplex och bred fråga men vi måste jobba med det för att kunna motverka problemet. Prostitution handlar framför allt om fattigdom och utnyttja människors svagheter men är även ett problem för samhället i det hela då andra brott ingår i detta samt öppnar upp för en kriminaliserad värld. För att motarbeta detta måste verksamheter samarbeta med andra annars hade inte en enskild verksamhet klarat arbetet” (Respondent 2).

Respondenterna menar att det behövs resurser och kunskap för att kunna jobba med prostitution, utsatthet och människohandel. Alla tre hävdar att den nuvarande sexköpslagen är väsentlig för deras förebyggande arbete. Både en frivilligorganisation och en myndighet är beroende av de sexköpslagar som finns. Det finns ett stort mörkertal inom prostitution då många kvinnor är rädda att ge sig tillkänna och saknar kunskap och förståelse för sina rättigheter. Det förekommer att vissa kvinnor tror att det kostar pengar att få hjälp och är rädda för att anmäla. Kvinnorna är lätt utbytbara och transporteras mellan olika lägenheter och massagesalonger. Kvinnan är ofta utsatt för flera brott samtidigt. När kvinnorna är rekryterade är det vanligt förekommande att de accepterar att gå med på vissa saker inom branschen. Det som går över gränsen för kvinnorna kan vara att bli slagen, hotad eller tvingad att utföra vissa sexuella tjänster. Detta kan vara en anledning till att frustration uppstår hos kvinnorna och önskan att prostitutionen blir större.

Respondenterna berättar att varje verksamhet är beroende av både andra myndigheter och frivilligorganisationer. Alla tre verksamheter använder sig på olika sätt av en uppsökande del där man granskar olika sexannonser på Internet. Man jobbar med stöd på flera olika sätt bland annat genom att erbjuda skydd, tolk, juridisk rådgivning och hjälp att söka asyl. Man

upplyser också kvinnorna om var de kan söka ekonomiskt stöd och boende. Respondenterna uppger att de möter kvinnor från bland annat, Rumänien, Bulgarien, Nigeria, Uganda och att det blir allt vanligare med kvinnor från Sydamerikanska länder.

Alla tre respondenterna menar att det är svårt att upptäcka ligor som bedriver människohandel för sexuella ändamål. Detta eftersom ligorna vet hur de ska dölja verksamheten och att sexförsäljning sker i lägenheter, på hotell och massagesalonger. Samt över Internet. Behandlingspedagogen berättar hur vanligt förekommande det är att sajter med andrahandsuthyrning av lägenheter till privatpersoner är en plats för att bedriva prostitutionsverksamheter. I storstäderna är det ofta brist på lägenheter och priset på att hyra en lägenhet sätts utifrån efterfrågan och tillgång. Detta utnyttjar ligorna genom att låta kvinnorna betala för hög hyra i jämförelse vad en lägenhet är värd samt tvingar dem att utföra sexuella tjänster för att få bo där. Respondent två nämner hur beroende polisen är av allmänhetens tips. För att stärka bevisen att det sker prostitution i en viss lägenhet krävs ett omfattande förberedande arbete för polisen. Bevisen leder till spaning och polisen kan då slå till mot lägenheter där de misstänks finnas bordeller. Det är vanligt förekommande att en polismyndighet på en ort som har ett aktuellt ärende tipsar polisen på en annan ort. Tipsen kan handla om att en liga rekryterar i en viss stad eller ska förflytta sig till ett annat område. Därför krävs ett stegvist och försiktigt åtagande i polisens spaningsarbete. Ofta behöver ligor som bedriver prostitutionsverksamheter ändra om sina rutiner eller förflytta sig till andra städer om det finns risker att bli upptäckta. När någon blir gravid eller sjuk av de prostituerade innebär detta att nya kvinnor behöver rekryteras till ligorna.

Polisen ser ingen minskad efterfråga på att sälja andra människor för sexuella ändamål. Prostituerade kvinnor löper även stor risk att hamna i porrindustrin då den tillhör samma bransch med syftet att sälja sex i olika former. Respondent tre menar att porrindustrin normaliserar grovt sex och våld vilket sexköparna blir inspirerade av och själva vill uppleva. Respondent två lyfter fram att utsatta tjejer i alla samhällsklasser kan bli offer för prostitution och att det dolda arbetet över Internet försvårar möjligheten för ett effektivt arbete mot sexköp.

“Man upptäcker inte de man inte letar efter”(Respondent 1).

“Den lyckliga horan finns inte. Jag skulle säga att 100% av kvinnorna på de olika sexsajterna är utsatta för människohandel”(Respondent 2).

“Män, sluta köp sex!”(Respondent 3).

“En kvinna kan du sälja flera gånger. Du kan höja eller sänka priset beroende på kunderna”
(Respondent 3).

Nyckelord från de tre respondenterna: sexuell exploatering, människohandel för sexuella ändamål, prostitution, uppsök, samverkan, myndighet, insatser.

5. Analys och diskussion

I denna avslutande del lyfts fördelar och nackdelar med vald metod fram samt metodens påverkan på resultatet i arbetet. Analysen kommer att diskuteras utifrån respondenternas svar och perspektiv från respektive intervju men även arbetets syfte och frågeställning. I den sista delen kommer förslag på vidare studier inom området att presenteras då det hör ihop med syftet till denna studie. I resultatet presenteras validiteten, vilket innebär: går undersökningen att göra om med samma resultat?

5.1 Resultat och tidigare presenterad forskning

Valet att använda en kvalitativ metod med semistrukturerade intervjuer var den metod som var mest lämplig utifrån studiens ämne, detta då ett personligt perspektiv ansågs viktigt. En kvalitativ metod utgörs av färre deltagare som har bred kunskap inom det aktuella område som ska studeras. Intervjuerna har gett oss en bredare förståelse hur respondenternas arbete kan se ut. Genom studien har vi också fått ökad kunskap kring den problematik som finns i det förebyggande arbetet. Vi har också lärt oss vilka konsekvenser människohandel för sexuella ändamål kan innebära, för samhället och individen det vill säga de prostituerade kvinnorna. Den tidigare forskningen som studien utgått ifrån stämmer väl överens med vad respondenterna säger, att prostitution främst handlar om utsatthet och fattigdom. Samhället måste fortsätta att avsätta resurser till det förebyggande arbetet med prostitution. Det behövs mer personal på respektive myndighet, man behöver utöka socialtjänstens arbete och frivilligorganisationerna behöver mer ekonomiska medel för att kunna bedriva sin verksamhet. Ekonomin kommer alltid att vara en utmaning i arbete med att bekämpa människohandel för sexuella ändamål.

5.2 Diskussion

Vilka problem finns? Sexköparna bär ett stort ansvar i sina värderingar kring synen på att köpa sex (Månsson 2018, s.45).

Månsson menar att prostitution inte endast handlar om köp och sälj av sexuella tjänster utan flera olika perspektiv på hur man ska kunna tillgodose en människas sexuella behov, detta utan att skada eller utnyttja någon annan för att kunna få behoven tillgodosedda (Månsson 2018, s.321). Efter att ha tagit del av skrivna rapporter både av enskilda personer och myndigheter är det påvisbart att det finns ett tydligt samband mellan prostitution och porrindustrin. Köparna har ett behov av att utöva makt och även få sina behov tillgodosedda. Detta bekräftar även respondenterna som menar att sexannonserna även kan leda till att de prostituerade kvinnorna blir indragna i porrindustrin.

Det finns en tydlig koppling mellan prostitution och tidig sexuell traumatisering för de utsatta kvinnorna, detta uppmärksammas även genom forskningen. Respondenterna nämner ingenting utifrån kvinnans perspektiv det vill säga hur hennes liv och mående påverkas av att leva som prostituerad. Frågorna är ställda utifrån respondenternas arbete och deras perspektiv. I denna diskussionsdel lyfts det fram vilka begränsningar som har behövts ta hänsyn till utifrån undersökningen. Hade det funnits en annan frågeställning hade resultatet sett annorlunda ut. Detta resultat beror på begränsningen att se prostitution utifrån Andreas arbete i jämförelse med en kommunal verksamhet samt myndighet.

Det är vanligt med självskadebeteende hos kvinnor som faller offer för prostitution, oavsett om den är påtvingad eller frivillig. Det bottnar i en skadad självbild, skam, ångest och en omedveten strävan att återta kontrollen över sitt liv (Talita 2021); (Genväg till forskning 2021, avsnitt 12).

Flera frivilligorganisationer arbetar för kvinnors lika värde och vägrar acceptera att det finns personer som utnyttjar att det finns kvinnor som inte är medvetna om sitt egna människovärde (Talita 2021); (Andrea 2021).

Majoriteten av alla frivilligorganisationer arbetar med att lära känna de prostituerade kvinnorna och hjälpa dem på bästa möjliga sätt. Stort fokus hos personalen är att hjälpa kvinnorna med en förändrad vardag och livssituation. Till exempel att få ett arbete, att få en lägenhet eller att söka till en utbildning. De prostituerade kvinnornas hälsa är också viktig

och man prioriterar att de ska få hjälp med all slags sjukvård till exempel samtalskontakt och läkare.

Kommunala verksamheter hjälper de prostituerade kvinnorna med olika myndighetskontakter gällande till exempel uppehållstillstånd, uppsökande verksamhet och juridisk hjälp. En myndighet kan stödja kvinnorna i en rättsprocess.

Offentliga aktörer styrs tydligare av lagstiftning och politiska beslut jämfört med frivilligorganisationer som agerar mer självständigt. Målsättningen med verksamheterna är i grund och botten densamma; man vill hjälpa till att förändra en kvinnas liv och hälsa. Skillnaderna ligger i att de offentliga aktörerna har en budget och restriktioner att förhålla sig till vilket kan leda till att de bara gör det de måste göra och har tid med. En frivilligorganisation har sin egen budget och många volontärer som kan jobba utanför den anställdes arbetstid. Det leder till att det blir en skillnad i personligt engagemang och vad kvinnorna kan få hjälp med.

Riskfaktorer för att hamna i prostitution är bland annat fysiska, sexuella och emotionella övergrepp som skett redan under barndomen. Prostitution kan innebära olika fysiska hälsorisker i form av sexuellt överförbara infektioner, men även psykisk ohälsa i form av depression och ångest. Det är därför viktigt att identifiera kvinnorna för att kunna erbjuda socialt skydd och stöd. Öppnare gränser mellan olika länder, Internet och den snabba utvecklingen av tekniken har haft en enormt stor inverkan för sexuell exploatering. Studier visar att det finns ett tydligt samband mellan prostitution och pornografi. Hälften av dem som befinner sig i prostitution har utnyttjats till att medverka i porrindustrin (Länsstyrelsen 2020, s.7).

Anna Hall säger "I radikalfeministisk teori görs en distinktion mellan obetalt och betalt våld i prostitutionen. Det betalda våldet är då de handlingar som ryms inom avtalet mellan den som köper och den som säljer och det obetalda våldet de handlingar som utgör ett brott mot avtalet".

De kvinnor som faller offer för människohandel har inte så stor möjlighet att ha kontroll över hur de säljer sex, verksamheten är ofta dold och kvinnorna isolerade för omvärlden (Genväg till forskning 2021, avsnitt 12). Detta bekräftar även respondenterna.

Förekomsten av prostitution och människohandel är beroende på tillgången och efterfrågan, så länge tillgången till flickor och kvinnor förblir oförändrad kommer även efterfrågan att kvarstå (Länsstyrelsen 2020, s.20); (Talita 2021).

Det är viktigt med nationell och internationell samverkan och kunskap för att kunna bekämpa och förebygga mäns våld mot kvinnor i prostitution och för att kunna ge ökat skydd och stöd till de utsatta. (Respondent ett, två och tre)

5.3 Reflektioner metodval och fortsatt forskning

Vi skribenter tycker att metoden med semistrukturerade intervjuer var rätt vald metod. I och med att det var tre respondenter från tre olika verksamheter till intervjuerna innebar detta en bred inblick samt att anpassning har gjorts med antalet respondenter utifrån arbetets storlek. Vi anser att tre respondenter varit tillräckligt för att samla in data till studiens resultat. Intervjuerna ledde till informationsrika svar från respondenterna som i sin tur gav en helhetsbild hur en verksamhet jobbar med frågan om prostitution. Samtliga tre intervjuer har genomförts via Zoom. Vår upplevelse är att det inte har påverkat respondenternas svar eller gjort skillnad för studiens resultat. Intervjuerna som genomfördes var långa, detaljerade och personliga. Den kvalitativa semistrukturerade intervjun gjorde det möjligt att få djupgående svar av respondenterna samt att följdfrågorna kunde anpassas beroende på vilken respondent det var och hur de arbetar på respektive arbetsplats.

Studien har lyft flera synvinklar på hur det förebyggande arbetet med prostitution ser ut och vilka svårigheter en organisation kan möta. Det är inte endast frågeställningen som blivit besvarad. Fler analyser har även kunnat göras, bland annat kring hur en enskild kvinnas liv påverkas av prostitution och att det har ett samband med vilka resurser och insatser samhället erbjuder. Många av världens kvinnor lever under svåra förhållanden och hamnar i prostitution med löften om ett bättre liv utan möjlighet att sedan kunna lämna misären. Länsstyrelsen har en viktig roll att samordna och stödja kompetensutveckling inom länet utifrån nationella strategin.

5.4 Slutsats

Under studiens gång har Andreas förebyggande arbete med prostitution presenterats utifrån olika synvinklar. Det har bidragit till ökad kunskap och medvetenhet om hur arbetet hos verksamheterna som arbetar med prostitution kan se ut utifrån respondenternas beskrivning. Då det sker förändringar hela tiden behöver verksamheter som arbetar med människohandel utbildning och uppdateringar för att kunna förbättra sitt arbete med att motverka prostitution. Likheter har kunnat konstateras i vad respondenterna svarat jämfört med forskares olika rapporter. Efter avslutad studie uppmärksammas framför allt hur stor efterfrågan är att köpa och sälja sex. Det är oftast en stor ekonomisk vinst för den som tvingar någon annan att sälja sex. Kvinnan hamnar i en utsatt position där hon inte har något annat val än att sälja sig för att överleva ekonomiskt. Under arbetets gång har även en mängd frågor dykt upp hos oss som skribenter. Varför vill man sälja en annan människas kropp? Hur kan man som medmänniska vilja och kunna utnyttja en annan människas svagheter? Var ligger samhällets ansvar? Detta beror på flera olika faktorer och samhället kommer alltid behöva ta ansvar i denna komplexa fråga.

Andrea menar att problematiken med prostitution är hur den påverkar individen på många olika sätt. Andrea arbetar med att skapa nära relationer till kvinnorna de möter. Det skapar trygghet och förtroende till att vilja ta emot hjälp att kunna förändra sitt liv och lämna prostitutionen. Myndigheter och kommunala verksamheter behöver förhålla sig till lagar och styrdokument medan en ideell frivilligorganisation själv kan bestämma hur den vill bygga upp sin verksamhet.

Majoriteten av alla prostituerade kvinnor drabbas av fysiskt och psykiskt våld och har varit med om sexuella övergrepp. Även om kvinnan väljer att lämna prostitutionen innebär det oftast spår som kommer följa henne genom livet. Det kan bland annat leda till våld i nära relationer och destruktiva beteenden. Konsekvenser kan vara oönskade graviditeter och kvinnorna kan även få sexuellt överförbara sjukdomar.

Andrea menar även att kvinnor i prostitution löper stor risk att hamna i missbruk och i ett sexuellt riskbeteende. Detta kräver resurser av samhället både inom sjukvård och myndigheter. Kvinnor som har sålt eller säljer sex kan behöva hjälp med bearbetning av de erfarenheter de varit utsatta för till exempel traumabehandling. Behovet behöver inte vara kopplat endast till prostitution utan även ekonomisk hjälp, kontakter till sjukvård, arbete,

utbildning eller annan sysselsättning. Utifrån de tre intervjuerna som genomförts kan det konstateras att varje verksamhet jobbar aktivt med att förebygga och bekämpa prostitution. Detta bekräftas av forskningen, intervjuernas beskrivningar samt resultatet. Efter avslutad studie dras slutsatsen att prostitution går hand i hand med många andra problem, både för individen enskilt och för samhället samt hur viktig frivilligorganisationers arbete är.

Referenslista

Rapporter

Genväg till forskning: *Våld i samband med och människohandel för sexuella ändamål* 2021
<https://alfresco.vgregion.se/alfresco/service/vgr/storage/node/content/workspace/SpacesStore/3602d0a4-af60-4468-a46e-6214e159c479/GTF%2012.pdf?a=false&guest=true> (13.10, 2021-03-09)

Länsstyrelsernas arbete mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål 2020
<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1444682/FULLTEXT01.pdf> (18.00 2021-03-07)

Människohandel: *Prostitution och människohandel för sexuella ändamål* 2011
https://www.bra.se/download/18.65a2909f135a9f5a1cb80003950/1371914736752/2011__18__prostitution__manniskohandel.pdf (11.15, 2021-03-08)

Polismyndigheten rapport Människohandel för sexuella och andra ändamål 2018
[Rapporten Människohandel för sexuella och andra ändamål polisen.se > dokument > manniskohandel-lagesrapport-20](https://www.polisen.se/rapporter/2018/180308-manniskohandel-och-andra-ändamål) (12.30, 2021-03-08)

Prostitution och sexuell exploatering 2010
https://www.bra.se/download/18.cba82f7130f475a2f18000514/1371914719449/2010_5_prostitution_och_manniskohandel.pdf (11.10, 2021-03-08)

Litteratur

Abercrombie, Nicholas (2006). *Introduktion till sociologi*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Alvesson, Mats (2011). *Intervjuer: genomförande, tolkning och reflexivitet*. 1. uppl. Malmö: Liber

Bryman, Alan (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. tredje upplagan Stockholm: Liber

Kylén, Jan-Axel (2004). *Att få svar: intervju, enkät, observation*. 1. uppl. Stockholm: Bonnier utbildning

Lantz, Annika (2007). *Intervjumethodik*. 2., [omarb.] uppl. Lund: Studentlitteratur

Månsson, Sven-Axel (2018). *Prostitution: aktörerna, relationerna och omvärlden*. Upplaga 1
Lund: Studentlitteratur

Elektroniska sidor

<https://www.alltidsedd.se/prostitution-och-sexuell-exploatering-2/> (11.00, 2021-03-08)

<https://www.jamstalldohetsmyndigheten.se/files/2019/09/Manual-vid-misstanke-om-manniskohandel1.pdf> (11.30, 2021-03-08)

<https://malmo.se/Service/Stod-och-omsorg/Brott-hot-och-vald/Evonhuset---for-dig-som-saljer-koper-konsumerar-eller-skadar-dig-med-sex-eller-ar-utsatt-for-manniskohandel/For-dig-som-i-ditt-yrke-traffar-manniskor-som-blir-utsatta-for-manniskohandel.html> (12.00, 2021-03-08)

<https://manniskohandel.se/manniskohandel/vad-ar-manniskohandel/> (12.00, 2021-03-08)

<https://www.regeringen.se/49bb8a/contentassets/2ff955c847ed4278918f111ccca880dd/forbud-mot-kop-av-sexuell-tjanst-en-utvardering-1999-2008-sou-201049> (11.30, 2021-03-08)

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1998-408-om-forbud-mot-kop-av-sexuella_sfs-1998-408' (15.00, 2021-03-23)

<https://www.talita.se/prostitution> (11.00, 2021-03-09)

* Frivilligorganisationens hemsida och namn har tagits bort för att inte röja verksamheten. Organisationens riktiga namn har bytts ut till namnet Andrea.

Intervjuformulär Bilaga 1

Berätta om din yrkesprofession?

- Hur många år har du arbetat inom detta?
- Hur länge har du arbetat på denna arbetsplats?
- Vilken relevant utbildning har du?

Uppdrag/ Insatser

- Vad har er verksamhet för uppdrag?
- Vilken är den vanligaste målgruppen ni möter?
- Vilka problemområden finns i arbetet med prostitution?
- Hur gör ditt arbete skillnad för den utsatta målgruppen?
- Vilka myndigheter och andra organisationer har ni samarbete med? (förebyggande arbete, akuta ärenden, internationellt, pågående eller i efterhand)
- Vad finns det för fördelar/nackdelar med att samarbeta med andra myndigheter och organisationer?
- Vilka är dina huvudsakliga arbetsuppgifter?
- Vilka förbättringsåtgärder skulle behöva göras i ditt arbete för de utsatta?
- Vilka insatser anser du ni gör bra i er verksamhet?
- Vem/vilka anser du ha det yttersta ansvaret när det gäller att motarbeta prostitution?

Informantbrev Bilaga 2

Detta är ett brev till er som valt att delta i vår studie kring människohandel och prostitution. Då vi behöver ditt godkännande för att kunna genomföra denna intervjun som en del av vårt fördjupningsarbete skickar vi därmed ut detta informationsbrev. Vi heter Camilla Glans och Märta Palmqvist, vi båda studerar till socialpedagog på Albins folkhögskola i Landskrona. Vi läser vår sista termin på utbildningen och detta arbete är vår sista del, och vi har valt oss fördjupa oss inom detta ämne.

Studien och arbetets syfte är att undersöka hur ni som organisation arbetar med dessa frågor och hur verksamheten fungerar. Vi har valt att begränsa oss till kvinnor och vilka insatser samt stöd som erbjuds för kvinnor i Malmö stad. Genom denna studie är vår förhoppning att få kunskaper inom människohandel samt ha möjlighet att använda det vi har lärt oss i vårt framtida yrke. Ditt deltagande är frivilligt och när som helst under studiens gång finns det möjlighet att välja att avsluta ditt deltagande om så önskas.

Genomförande: Vi kommer att genomföra intervjuer med personer som jobbar med prostitution av olika slag. Både anställda inom privata organisationer samt inom kommunala verksamheter. Vår tanke är att intervjun ska ta max en timme av din tid. Du väljer själv om du önskar att träffas eller ha intervjun på distans via ett möte online eller telefonsamtal. Självklart följer vi restriktionerna kring Covid 19 och tar hänsyn till detta. Vår önskan är att spela in intervjuerna då detta underlättar i vår process.

Konfidentialitet och nyttjande: Vi kommer under arbetets gång att transkribera materialet vi får ta del av. Detta innebär att ingen obehörig kommer få ta del av den informationen vi får av våra respondenter. Transkribering innebär även att informanterna avidentifieras och därmed kopplas inte information till er som individer. I arbetet nämner vi inte heller organisationers namn. Uppsatsen kommer bedömas av våra lärare på Albins folkhögskola. Självklart får du ta del av den färdiga uppsatsen om du vill.

Vid eventuella frågor eller funderingar är du välkommen att kontakta oss:

Märta: marta.palmqvist@hotmail.com 0703-992281

Camilla: annacamilla.glans@gmail.com 0768-035422

Vår handledare heter Alexander Platon som arbetar som lärare i psykologi på Albins folkhögskola. Du når Alexander på alexander.platon@albins.nu

Stort tack för ditt samarbete och din tid!

Med vänliga hälsningar Camilla Glans & Märta Palmqvist

Samtyckesblankett Bilaga 3

Jag har tagit del av informationen och syftet med intervjustudien. Jag ger samtycke till att intervjun spelas in via ljudenhet från våra telefoner, intervjun är frivillig och kan när som helst avbrytas av dig.

Allt intervjumaterial kommer avidentifieras och raderas när fördjupningsarbetet är sammanställt. Resultatet i vårt fördjupningsarbete kommer därför inte kunna kopplas till någon individ eller verksamhet. Materialet kommer enbart behandlas av oss som skribenter och eventuellt vår handledare.

Jag ger mitt samtycke att medverka i intervjun

Respondent

Underskrift

Namnförtydligande

Studenter

Underskrift

Namnförtydligande

Underskrift

Namnförtydligande